

1. Duiding van de epidemiologische situatie

Er is nog steeds sprake van een stijgende trend in het aantal COVID-19-gediagnosticeerde gevallen. Door een ICT-probleem heeft het RIVM vorige week op een aantal dagen geen complete dataset aan positieve testen ontvangen. Het probleem is inmiddels opgelost. De dagcijfers van vorig week gaven daarom een vertekend beeld. De gemiddelde cijfers over de hele week wijken echter in de trend niet sterk af. Het aantal positieve testen per 100.000 inwoners is bijna 18% hoger dan vorige week. Ook het percentage positieve testen neemt nog altijd toe, waarbij uit GGD GHOR cijfers blijkt dat het aantal mensen dat zich laat testen stabiliseert. De R is sinds half augustus consistent significant boven de 1 geweest. De nieuwste schatting van de gemiddelde R voor heel Nederland, is 1.16 en daarmee lijkt de R-waarde te dalen. Met het huidige reproductiegetal groeit de epidemie echter nog steeds, maar wel iets minder hard dan vorige weken.

Waar er eerder sprake was van een flinke groei in aantal ziekhuisopnames, lijkt het aantal inmiddels stabiel rond 200 nieuwe opnames per dag. De bedbezetting neemt echter nog altijd elke dag toe. Daarnaast neemt het positieve testen onder ouderen de laatste tijd sterk toe, waardoor de verwachting is dat het aantal ziekenhuisopnames toch mogelijk weer gaat stijgen. Daarnaast zien we dat het aantal besmette verpleeghuislocaties met ongeveer 15 per dag door blijft stijgen.

De cijfers van het Kennisinstituut mobiliteit (KIM) laten ons zien dat het OV-gebruik (op basis van het aantal check-ins) en het gebruik van het hoofdwegennet, luchtvaart en grensverkeer over de weg zijn gedaald, zowel na het maatregelenpakket van 28 september als verder na het aangescherpte maatregelenpakket van 13 oktober. Verplaatsingen voor werk, sport en horeca zijn afgenomen. Er is echter mogelijk ook een verlagend effect van de herfstvakantie waar we rekening mee moeten houden.

Regionaal beeld

Bij de inschaling van regio's in risiconiveau op basis van de signaalwaarde stijgen aan de ene kant sommige regio's door - van ernstig naar zeer ernstig en van zorgelijk naar ernstig.

Er zijn nu echter ook enkele regio's waarbij het aantal nieuwe positieve testen (licht) dalen (Drenthe, Fryslan). Daar lijkt het er dus op dat de maatregelen effect hebben.

In alle regio's wordt nog steeds risicogericht bron-en contactonderzoek (BCO) uitgevoerd. Er zijn op 23 oktober 252 actieve COVID-19 clusters bekend. 16 daarvan zijn nieuwe actieve clusters (of opnieuw actief) sinds 22 oktober. Hierbij moet echter rekening gehouden worden met het feit dat GGD'en niet meer volledig BCO doen en onvolledig registreren, waardoor ook clusters minder goed geïdentificeerd worden. Daarnaast worden ook bepaalde settings minder gerapporteerd. In de veiligheidsregio's in de randstad en Brabant worden momenteel de meeste actieve clusters gerapporteerd.

In alle veiligheidsregio's worden nog steeds hoge besmettingenaantallen geregistreerd. De veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden, Hollands Midden, Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Zaanstreek-Waterland, Zuid-Holland Zuid en Brabant-Zuidoost Twente, Midden- en West-Brabant, Gooi en Vechtstreek, Kennemerland, Gelderland-Zuid, Brabant-Noord, Gelderland-Midden, Limburg-Noord scoren aanhoudend boven de signaalwaarde 150 positieve testuitslagen per 100.000 inwoners en zitten nu zelfs boven de 250 per 100.000 per week positief getest. Deze regio's zijn eerder ingeschaald in risiconiveau 4 'zeer ernstig'. De regio's Flevoland, IJsselland en Noord-Holland-Noord scoren inmiddels ook aanhoudend boven de signaalwaarde 150 en zitten nu zelfs boven de 250 per 100.000 per week positief getest. Deze regio's zitten in risiconiveau 3 'ernstig' en worden mogelijk later ingeschaald in risiconiveau 4 'zeer ernstig'. De regio Limburg-Zuid scoort inmiddels boven de signaalwaarde 150 per 100.000 en wordt mogelijk ingeschaald in risiconiveau 3 'ernstig'. Zoals ik uw Kamer heb geïnformeerd in mijn brief van 13 oktober jl¹ geldt, doordat meerdere regio's in risiconiveau 4 'zeer ernstig' zijn ingeschaald, het bijpassend maatregelenpakket landelijk.

¹ Kenmerk: 1762610-212716-PDC19

Waarom te vroeg voor nieuwe maatregelen?

We zitten nu in een gedeeltelijke lock-down. Dat is het vierde niveau van de routekaart. De maatregelen die we nu genomen hebben zijn nodig om het virus terug te dringen. Maar maatregelen beperken ook onze vrijheid, geven veel onzekerheid en brengen schade aan de economie toe. Het is daarom echt van belang dat we telkens precies die maatregelen nemen die op dat moment nodig zijn. Het vorige maatregelenpakket is genomen op 14 oktober. De effecten daarvan zouden deze week zichtbaar moeten worden. Dit komt omdat na een infectie het eerst 5 dagen duurt voordat mensen symptomen ontwikkelen. Vervolgens duurt het nog eens 5 dagen voordat mensen een test aanvragen en de testuitslag bekend is. En vanaf het moment dat symptomen zich ontwikkelen, duurt het 5 tot 7 dagen voordat mensen in het ziekenhuis of op de IC terecht komen. Het RIVM geeft daarom aan dat pas na 1,5 tot 2 weken het effect van maatregelen zichtbaar wordt. Hoewel de instroom in de ziekenhuizen en op de IC zich lijkt te stabiliseren, en we zien dat verplaatsingen weliswaar af lijken te nemen, is het nog te vroeg om over een trend te spreken. Daarvoor moeten we het effect deze week nog even afwachten.

2. Verdere ontwikkeling van het dashboard

Een belangrijk ankerpunt voor de aanpak is het krijgen van zicht op en inzicht in het virus. Het is van belang dat we tijdig inzicht hebben in hoe de situatie zich ontwikkelt. Daarvoor werken we aan het verder intensiveren en tijdiger weergeven van indicatoren op het dashboard. Sinds 3 november wordt het dashboard sneller geactualiseerd na publicatie van de RIVM-cijfers. We streven er naar om steeds sneller na publicatie van de RIVM-cijfers om 14.15 uur het dashboard geautomatiseerd bij te werken. Daarnaast zijn er ook weer uitbreidingen gerealiseerd. Zo toont het dashboard vanaf 3 november wekelijks het percentage positieve testen per veiligheidsregio en streven we ernaar om deze gegevens elke dag te kunnen ontsluiten. Daarbij wordt nu ook inzichtelijk gemaakt wat de trend in het percentage positieve testen is. Ook wordt vanaf 3 november dagelijks een update gegeven van de rioolwaterdata. Elke waterzuiveringsinstallatie wordt nog wekelijks bemonsterd, maar dagelijks worden uitslagen gerapporteerd. Zoals ik in mijn brief van 13 oktober jl² aan uw Kamer aangaf, ben ik met RIVM en de waterschappen in gesprek over het verder intensiveren van deze metingen naar uiteindelijk dagelijkse bemonstering. Vanaf 3 november worden alle rioolwatergegevens tevens gecorrigeerd voor neerslaghoeveelheden en worden alle rioolwatergegevens gestandaardiseerd naar 100.000 inwoners.

Sinds 3 november is het ontwerp van het dashboard verder verfijnd, waarbij de sidebar aangepast is. Ook zijn de veel gestelde vragen (FAQ's) en de cijferverantwoording overzichtelijker en gebruiksvriendelijker weergegeven.

Vooruitblik dashboard

Het dashboard is constant in ontwikkeling. We blijven het design van het dashboard verfijnen de komende tijd. Zo werken we aan het toevoegen van een nieuwe toplaag die de epidemiologische situatie eenvoudig en begrijpelijk samenvat op basis van alle cijfers op het dashboard. Op deze manier zien bezoekers in één oogopslag wat de situatie is. Hiermee sluiten we eveneens aan bij het advies van de "Lessons Learned" experts tijdens een tweede sessie van 8 oktober jl. om de cijfers op het dashboard begrijpelijker en toegankelijker te maken voor het algemeen publiek. Ook werken we de komende tijd aan de communicatie van actuele maatregelen op het dashboard aan de hand van de inschalingsniveaus op het dashboard. In de volgende voortgangsbrief zal ik uw Kamer hierover en over de communicatiestrategie verder informeren. Daarnaast wordt gewerkt aan het toevoegen van de aard van besmetting, besmettingen in gehandicapteninstellingen, sterftcijfers en naleving van maatregelen (o.b.v. lopend RIVM-onderzoek).

² Kenmerk: 1762610-212716-PDC19

